

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 K., fél évre 5 K., negyed évre 2 K. 50 f. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetési díj: Háromhásos petit-sor egyszeri hirdetésre 30 fillér; többnapos hirdetésért jutányosabb. Nyilvánt.: minden sor 40 fillér.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, ... az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.
Kiadóhivatal: Kósch Arpád könyvnyomdája Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

A sárosvármegyei kivándorlás csökkentése.

Sárosvármegye közigazgatási bizottságának 16-ikán, augusztus 16-án, Semsey Boldizsár főispán elnöklésével tartott ülését ez a fontos ügy élénken foglalkoztatta.

Piller Kálmán m. kir. udvari tanácsos, a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület elnöke, u. i., az alispáni jelentésnek a ki- és visszavándorlásra vonatkozó részéhez szólván, figyelmébe ajánlotta az alispánnak és általában a közigazgatási hatóságoknak azt, hogy új ipartelepeknek keletkezését lehetőleg mozdítsák elő s a létesülőben levőket támogassák, hogy így a vállalkozókban meglegyen a kellő kedv arra, hogy új iparágakat létesítsenek, illetőleg a meglévőket kibővítsék. Példaképpen fölhozta, hogy Demétén nagy cementipar van keletkezésben; a hajtóká-kishársi vízmű kb. 4 ezer lóerőt képviselne; ugyancsak fontos volna a somosi vízműnek megépítése is, a melynek engedélyezési tárgyalását már kétszer is elhalasztották. Ilyen ipartelepeknek alapítása és azokban népünknek állandó foglalkoztatása igen hatalmas eszközt adna kezünkbe arra, hogy népünket a kivándorlástól visszatarthassuk.

Tahy József alispán válaszában hangsúlyozta, hogy a közigazgatási hatóságnak nem áll módjában ipartelepeket alapítania, mert erre pénz kell s ilyen nem a hatóság, hanem a kormány rendelkezik. Vármegyénk területén többnyire csak házi- és kisipar van; nagyipari telep jóformán csak a Nagysárosi Műmalom. Emelne

iparunkat pl. az eperjes - sóvári villamos-vasút, de ez is 25 ezer koronát kér a törvényhatóságtól. A kishárs-hajtókai vízműnél személyesen eljár, és az ügyet kellően folyamatba tette, de az engedélyeseknek, úgy látszik, saját pénzükhöz nincsen, s az engedélyt belga vagy francia konzorciumnál értékesíteni óhajtanák; a somosi vízműnél maga a vállalkozó cég kérte az engedélyezési tárgyalásnak elhalasztását, továbbá a műszaki hivatal a királygyakorlatok előkészületeivel el volt foglalva, s akadályul szolgált az is, hogy az egyes birtokosok óriási árakat követelnek természetlen területeikért. Egyébként is ezt a tárgyalást már újból kitűzte.

Végül — jegyezte meg alispánunk — ha nagyobb iparunk volna is, ez sem szüntetné meg a kivándorlást teljesen, mert népünkben a kivándorlási mánia megvan, a melyet állandóan fokoznak az Amerikából Sárosvármegyébe küldött, nagy pénzüsszegek; pl. 1903-ban 4¹/₂, 1904-ben 4 millió koronát küldtek postán a kivándoroltak Sárosvármegyében visszamaradt hozzátartozóiknak. Ez pénzügyileg előnyös körülmény ugyan, de nemzetgazdaságilag hátrányos, mert vármegyénk a kivándoroltaknak munkaerejét nélkülözni kénytelen. A közigazgatási bizottság minden ipari vállalkozás iránt érdeklődik, s azt tőle telhetőleg elő is mozdítja.

A bizottság az alispán nyilatkozatát tudomásul vette.

Részünkről is abban a nézetben vagyunk, hogy a hatóság a fölszólalók megjelölte úton iparunk előmozdítása érdekében igen sokat tehet. Így pl. híre jár most, hogy a pénzügyi kormánya Felvidéken dohánygyárat szándékozik

fölállítani. Ha tehát hatóságunk, a kormánynál való közbenjárás és a helyzet föltárása által, ezt a fontos ipartelepét vármegyénknek megszerezne, 300—400 munkás-családnak biztos kenyeret adna és őket vármegyénk és a haza részére megmentené. Ilyen, tevékeny közigazgatás által, a melyre hatóságainkban a készség, a mint az alispán is hangsúlyozta, megvan, igenis lehet a kivándorlást csökkentenünk.

Dr. Obetkó Dezső.

Sárosvármegye közegészségügyi állapota

júliusban — dr. Ferstein Márk vm. t. főorvosnak a közigazgatási bizottságban előadott jelentése szerint — általában véve, igen kedvezőek voltak és az előző hónapokhoz képest nem változtak.

Előtérben állottak az emésztőszervek hurutos megbetegedései.

Járványos betegségek közül megfigyelés alá került a hasihagymáz 5 esete 3 községben, még pedig Eperjesen és Felsőkányán 2—2, Tapolybeszterczén 1; a kanyaró 56 esete 4 községben, még pedig Eperjesen 4, Kisszebenben 12, Kurimán 14 és Rónán 26; a vörheny 2 esete Eperjesen és a hőkhurut 13 esete Bertót községben.

Trachoma 4 esetben észleltetett 3 póttartalékosnál és 1, Fiuméből visszaküldött kivándorlónál.

Veszetteb-marási eset Zakunyk János, 7-éves bogdányi lakoson észleltetett, a ki a budapesti Pasteur-intézetbe szállítottatott.

Orvosrendőri hullaszemle 6 esetben eszközöltetett.

Élelmiszerek és italok vizsgálata Eperjesen 16 esetben, Bártfán 8 és Kisszebenben 4 esetben tartott meg; elkoboztatott Eperjesen 180 liter tej, 3 kilogr. gyümölcs, 6 kosár gomba; Bártfán tehéntúró, 1 kosár gomba és 1 kosár rothadt alma.

A közegészségügyi személynében a következő változások állottak be: meghalt dr. Pelech János eperjesi

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZAJA.

Ha bánt a kétség.

Ha bánt a kétség, hogy engem követve,
Gond, vagy mámor lesz az életed:
Akkor ne higgy a szivednek, édes,
Mert a szerelmet még nem ismered.

De ha érzed, hogy vak bizalommal
A kárhozatra is eljőnnél velem:
Akkor hallgass szivedre, édesem,
Akkor kövess, mert ez a — szerelem!

Csalódás.

Miért hittem csalfa szemed
Lélekölő szavába,
Mért borultam, elvakultan,
Lábaidnak nyomába?
Bűvös-bájós mosolygásod
Lázba ejt élkemet:
Imádtalak tiszta szívből,
Ígazabban nem lehet.

És Te szőszegőn, oly gyáván,
Máskor adtad magad,
Elfelelted, visszavontad,
Nékem adott szavad'.
Fülembe cseng még ismerős hangod,
Mint suttag édesen,
Keblemre simulva vallod:
«Szeretlek, én egyetlenem»!

E néma csendet nem zavarta semmi.
Minden bántót el tudtam feledni!
Csókjaimat arcodra leheltem,
S mély mámorba szédült tőle lelkem.
S most édes álmomból riaszt föl
A rideg való:
Már mást szeret, nem engemet;
Mily fájó, bántó szó!

Sírj, zokogj, te szegény szívem;
Árva lettél, boldogtalan örökre,
Nem ragyog föl többé csillag,
Sűrű, sötét felleg borult egemre!

(Gárd.)

Palásthy Géza.

I. Sándor császár Magyarasszaviczán.

írta: Hohenauer Ignác.

I. Sándor, orosz császár, 1821-ben, Bécsből jövet, hazautaztában Kassát érintette; rövid tartózkodása után pedig a legközelebbi pihenőt Magyarasszaviczán tartotta a földesúr, B—thy, kastélyában.

A háziúr, valamint fiatal, szép felesége a legkiválóbb magyar vendégszerzetettel fogadta a hatalmas uralkodót, a ki meg volt lepette a háziasszony szépsége és szelleműs társalgása fölött.

Vacsora közben, a melyet még Rákóczi korából való tokaji is fűszerezett, többször hozta szóba, hogy milyen kár, hogy a háziasszony nem mutatja be magát a bécsi udvarnál, a melynek ünnepeinél bizony hiányzik olyan gyönyör, mint a szeretetreméltó «Madame de B—thy»; — és a mikor reggel elbúcsúzott, gyö-

nyörű gyémántékszert nyújtott át neki, ezekkel a szavakkal: «Fogadja, csekély viszonzásul, a Raszlaviczán élvezett szives vendéglátásért!»

Mielőtt pedig beszállt a hintóba, orosz szokás szerint megcsókolta a szép asszonyt, mondván: «Ha valamikor szüksége lenne reám, ha valamivel szolgálhatnám, forduljon bátran hozzám, és meglátja, hogy I. Sándor nem feledkezett meg a raszlaviczai tündérről».

Nem mult el sok idő, és a szép asszony láthatárát véstteljes felhők borították.

Férje kimult; borzasztó módon! Egyik nap reggelén ágát üresen találták. A földesúr eltűnt. Öltözete ágya mellett, a széken, ő maga sehol!

Legelőször az inas jött arra a gondolatra, hogy urát a pinczében keresse, a hová gyakran éjjel is le szokott járni, ha megszonjazott. Ebbe a, külön elkerített pinczébe, a melyben a legfinomabb borok tartattak, csak a hálószobából lehetett jutni.

Csakugyan ott feküdt, a földön elterülve, megfojtva, élettelenül.

El lehet képzelni a rémületet, a zűrzavart, a mit ez a rettenetes haláleset okozott.

A temetés megtörtént nagy részvét mellett. A halált gutaütés okozta! —, így beszéltek. A hatóság nem kutatta a dolgot.

Így mult el vagy egy hét, a mikor az a hír kelt szárnra, hogy a földesúr nem halt meg természetes halállal. Eleinte csak suttagtak az emberek, később nyíltan beszéltek, hogy senki más nem gyilkolhatta meg, mint maga az asszony, — és ezt a hírt maga az inas terjesztette.

orvos és letelepedett két okleveles bába Szentistván és Keczerpeklén községekben

Az eperjesi törvényszéki fogházban az elmúlt hóban 3 beteg kezeltetett, 1 gyógyult, 2 maradt további ápolás alatt; 1 vizsgálati fogoly önakasztás következtében meghalt.

Az eperjesi kórházban gyógykezeltetett 182 beteg, fölvetetett 82, elbocsátott 90, gyógyulatlan 6 és elhalt 4; a bártfai kórházban gyógykezeltetett 50, fölvetetett 15, elbocsátott 14.

Sárosvármegye területén az 1910. év első felében 606 házasság kötöttet, köztük volt 95 vegyes. Élve született 3155, halva 48 gyermek és elhalt 7 éven aluli 765 és 7 évnél idősebb 1100, összesen 1865 egyén; a természetes szaporodás 1290 volt.

Ezer lélekre esett, egész évre kiszámítva, 69 házasság, 369 születés, 215 halálozás és 143 szaporodás. A törvényhatóság — polgári és katonai — lakossága az 1900. évi népszámlálás szerint 174,470 és a vándorlások figyelembevételével *kiszámított összes népesség 1909. év végén 178,190 volt.*

Szepesvármegyének, a melynek lakossága néhány nyal több, egészségügyi viszonyait a következő számok ismertetik: házasság kötöttet 639, vegyes 94, élve született 3164, halva 70 gyermek (nálunk 48), meghalt 7 éven aluli 944 és 7 évnél idősebb 1181, összesen 2135 (nálunk 1865) egyén. A természetes szaporodás 1039 (nálunk 1290) volt. Ezer lélekre esett 72 házasság (nálunk 69), 358 születés (nálunk 369), 240 halálozás (nálunk 215) és 115 szaporodás (nálunk 143).

Abauj-Tornamegyében, a melynek lakossága 156,360, illetve 159,928, százalékban kifejezve, kötöttet 87 házasság (nálunk 69), született 335 (nálunk 369) és meghalt ezer ember közül 212 (nálunk 215), a természetes szaporodás 122, (nálunk 143).

A magyar birodalom összes lakosságának népmozgalma a következő számokban nyer kifejezést:

A 19.254,599, illetve 21.118,490 lelket számláló birodalomban született élve 369,374, halva 7721 gyermek és meghalt 114,006 7 éven aluli és 139,618 7 évnél idősebb, összesen 253,624 egyén. A természetes szaporodás 115,750-et tett ki. Százalékokban kifejezve kötöttet 9.3 házasság, született 35.8 gyermek és elhalt 24.2 egyén; a szaporodás 11.1 tett ki. A legtöbb születés (67,972) áprilisra, a legkevesebb (54,427) júniusra esett.

Ezen számokból kitűnik, hogy *törvényhatóságunk közegészségügyi viszonyai az elmúlt fél évben igen kedvezőek voltak.*

Bártfai fűrdőben július végén halálos kimenetelű vörhenybetegségi eset fordult elő. Ebből kifolyólag több újságban *teves közlemények* jelentek meg, még pedig, hogy a fűrdőben 6 vörhenybetegségi eset előfordult, valamint, hogy *Hosszúrét* községben, a mely a fűrdőt élelmiszerekkel — elsősorban tejjel — ellátja, 40, részint kanyaró-, részint vörhenybetegségi eset fordult elő és hogy a hatóságok mit sem tettek, miképp ezen betegség a fűrdőbe be ne hurcoltassék.

Végre a szolgabíró is figyelmessé lett, megjelent a kastélyban, helyszíni szemlét tartott, és kihallgatta a cselédeket.

A cselédek semmiféle terhelő vallomást nem tehettek; csak egyedül az inas fejezte ki abbéli gyanúját, hogy az urat egyedül a saját felesége ölthette meg.

— Nevezett nap reggelén — úgy mond — szokás szerint hét órakor be akartam nyitni a hálószobába, de miután ez még csukva volt, kopogtattam. Erre a tekintetes asszony azt mondta, hogy mindjárt kinyitja. Ezt meg is tette, mihelyt néhány ruhadarabot magára vett. A mint beléptem, mindjárt szemembe ötlött, hogy az úrnak az ágya üres, a kis pinczébe vezető csapóajtó pedig nyitva van. Az utóbbi fölött nem csodálkoztam, mert azt már többször találtam nyitva a reggeli órákban. Bizonyosan többet ivott a kelleténél és elaludt, — gondoltam, — meg is mondtam a tekintetes asszonynak, és lementem a pinczébe, a hol nem csekély rémületemre halva találtam az urat.

Az asszony helyben hagyta az inas nyilatkozatát. Megfoghatatlannak tartotta, hogy miként juthatott be valaki a pinczébe, de magáról a legerélyesebben hártotta el a bűnrészességet.

A szolgabíró azután lement mind a két pinczébe, és azt találta, hogy az elvászató léczetben semmi hiba nincsen.

Ezzel eltávozott, s miután az elhunyt földesúr és felesége a nemesi osztályhoz tartozott, áttette az egész ügyet az eperjesi dikasztériumhoz, a mely egyedül volt hivatva ebben a, főbenjáró ügyben eljárni.

És az eperjesi dikasztérium fejvesztésre, hóhérpallos által való halálra ítélte a szerencsétlen asszonyt.

A szegény asszony a hétszemélyes táblához appellált,

Jóllehet a járás főszolgabírája még július végén a járási orvost a nevezett községbe kiküldte, a ki ezen vizsgálat alkalmával *egyetlenegy beteget sem talált*, közte tekintetéből a vármegyei tisztí főorvos augusztus 12-ikén a járás főszolgabírája, a járási orvos és a községi előjáróság kíséretében *az egész községet megvizsgálta, minden házában megfordult és egyetlenegy beteget nem talált*, de nem talált oly gyermeket sem, a kin kiállott vörhenybetegség tünetei észlelhetők lettek volna.

A fűrdőorvos az egész fűrdőtelepet bejárta, és *egyetlenegy, ragályos korban szenvedő vagy arra gyanús betegségű esetet nem talált.*

A magyar nyelv érvényesítése Eperjesen.

Ez ügyben Eperjes sz. kir. város képviselőtestülete közgyűléséhez a következő kérvényt intézte szerkesztőségünk:

„Már hosszabb idő óta sajnálattal tapasztaljuk, hogy Eperjes városban az előszóval (dobszó útján stb.) való kihirdetések *kizárólag tot nyelven* történnek.

A község gyakori panaszai következtében lapunkban e miatt többször föl szólaltunk, s kértük a Tek. Tanácsot, hogy ezt a gyakorlatot változtassa meg; de minden eredmény nélkül.

Az 1868: XLIV. t.-cz. 2. §-a alapján Eperjes szab. kir. város, mint akkor még törvényhatóság, valamint Sárosvármegye törvényhatósága, a melyhez most Eperjes is tartozik, a törvényhatóság jegyzőkönyvi nyelveként *kizárólag a magyart* állapították meg. A mennyiben Eperjes most már községnek tekintetnek, az idézett t.-cz. 21. §-a előírja, hogy a községi tisztviselők a közönséggel való érintkezésben annak nyelvét használják. Nálunk azonban a *község nagyrésze magyarul tud és magyar*, a kisebb része — sajnos — magyarul nem tud.

A törvényhatóság nyelve kizárólag a magyar, nálunk a lakosság többsége magyarul tud, de meg a magyar állami nyelv túlsúlya, tekintélye és elsőbbsége megkívánják, hogy az előszóval történő kihirdetések magyarul történjenek.

Tisztelettel kérjük a tekintetes Képviselőtestületi Közgyűlést:

méltóztassék, az 1886: XXII. t.-cz. 3. §-a, 21. § a) pontja és 32. §-a szerint fennálló jogköre alapján, elhatározni, hogy az előszóval (dobszó útján stb.) való kihirdetések Eperjes sz. kir. város közegei által *esetül kizárólag*, vagy legalább is elsősorban, magyarul történjenek;

méltóztassék továbbá határozatát a város tanácsával, rendőrkapitányi hivatalával, adóhivatalával és mindazon közegeivel *közölni*, a kik (pl. a képviselőválasztási elnökök) előszóval való kihirdetéseknek eszközésére állásuknál fogva hivatvák.

Eperjes, augusztus 13.“

de hiába, mert ez a legfelsőbb fórum is helyben hagyta az eperjesi «Dicassterium» ítéletét.

Ekkor eszébe jutott Sándor czár ígérete. Levelet intézett hozzá, elpanaszolta baját, és váltig erősítette ártatlanságát. A levelet pedig külön stafétával küldte Szentpétervárra.

A czár, a ki éppen otthon volt, meg is kapta a levelet. Rögtön leült és sajátkezűleg írt kedves szövegeseinek, I. Ferenc ausztriai császárnak és magyar királynak. A levél borítékára még ezt is ráírta: «à ses mains!» (saját kezéhez), a mit kétszer aláhúzott. Így küldte Bécsbe, külön császári futár által.

Hogy mit tartalmazott ez a levél, azt az uralkodón kívül senki más meg nem tudta.

Egy héttel később azonban királyi rendelet érkezett az eperjesi dikasztériumhoz, a melynek értelmében I. Ferenc ausztriai császár és magyar király kegyelmet ad B—thyné asszonynak, s egyúttal elrendeli, hogy a reá vonatkozó periratok egytől-egyig megsemmisíttessenek.

Az árulkodó inas természetesen mindjárt elbocsátott és, dicséretére legyen mondva Sárosvármegye úri osztályának, szolgálatot sehol sem kapott.

A gyászév letelte után a szép asszony újra férjhez ment, még pedig egyik szomszédos földbirtokoshoz, H—ry úrhoz.

* * *

Évek múltán, valamelyik napon házaló vetődött be a kastélyba. Ilyen embert, a ki, nagy szekrényrel a hátán, mindenféle szükséges dolgokat és csecsebecsüket hozott magával, akkoriban mindig szívesen láttak faluhelyen. Vásároltak is nála, meg is vendégelték, hallgatták pletykáit, viszont meséltek neki is.

Az eperjes—sóvári villamos—vasút ügye.

(Folytatás és vége.)

A sóvári m. kir. erdőkinctár évenként körülbelül 20,000 m.³ fát vágat, részben tüzelési célra szolgáló bükkfát, részben ipari célokra használható gyertyán-, tölgy- és egyéb fanemeket. Az erdőkinctár a múlt évben azonban legfőbb tüzelőfa-fogyasztóját, a sóbányát, 5 év tartamára elveszítvén, mivel a szállítást magánczég nyerte el, raktárkészlete oly óriási mértékben szaporodott fel, hogy üzemét redukálni és készleteinek újabb piacot keresni volt kénytelen. Ennek következménye pedig az lett, hogy a kinctár állandó szolgálatában volt aranybányai munkások nagyrésze keresetétől megfosztatott, másrészt a fának értékesítése elé a drága fuvardíjak miatt meglehetősen akadályok gördültek. Hitelesen nyert adataink szerint a tűzifának a sóvári fateleptől az eperjesi állomásra való szállítása m.³-ként 1 kor.-ba, míg Eperjes városban házhoz való szállítása m.³-ként 1-50 kor.-ba kerül, ezáltal a helyt Sóvárott 6-50 kor.-ba kerülő I. oszt. tűzifa már Eperjes állomásig 7-50 kor., Eperjes városában 8 kor. eladási árnak felel meg; tekintve pedig, hogy Eperjesen magánczégek 6-50—7 kor. ért. szállítanak házhoz 1 m.³ tűzifát, az erdőkinctárnak a fának helyben való értékesítése majdnem lehetetlenné tette.

E nagymennyiségű faanyagok értékesítése és a régebbi üzemek újból való felvétele érdekében tehát úgyszólván életkérdést képez a villamos-vasúti üzem létesítése, melylyel a fának közvetlenül a faraktárnál waggonba való berakása és az eperjesi állomásra, vagy a városba való továbbítása az eddigi fuvardíjaknál lényegesen olcsóbb szállítási költséggel volna elérhető. Míg ugyanis az előbb említett kocsi fuvardíjak mellett 1 waggon (10 tonna), vagyis 24 m.³ fának az állomásra való szállítása 24 kor.-ba, míg Eperjes városba való szállítása 36 kor.-ba kerül, addig a villamos-vasúti üzem mellett a szállítás legalább 1/3-dal olcsóbb lehet, mely engedményt ismét csak kötelezettség nélkül közölhetjük, úgy, hogy ez esetben — tekintettel a 33% szállítási megtakarításra — a sóvári kinctár fája már az eperjesi magánczégek áraival szemben versenyképes volna és így értékesítése elé többé semmi akadály nem gördülne. Tekintettel továbbá arra, hogy Eperjesen úgy szobátüzelésre, mint ipari fűtési célra még mindig nagy előszeretettel viseltetnek a fa-tüzelőanyag iránt, az egész termelt tüzelőfamenyiség úgyszólván Eperjesen volna értékesíthető, míg az ipari célra alkalmas faanyagok vasúti szállítása is kisebb költséggel meg lenne könnyítve.

Tisztelettel kérjük tehát a Nagyméltóságú Miniszteriumot, kegyeskedjék úgy a sónak, mint a fának ezen lényegesen kedvezőbb és olcsóbb szállítási módját tanulmány tárgyává tenni és a létesítendő villamos-vasúti vállalatnak kilátásba helyezni azt, hogy ezen két anyag szállítása neki biztosíttassék, miáltal ezen vállalat létalapja meg volna teremtvé.

A mint megtudta, hogy a jelenlegi földesasszony valamikor B—thyné volt, a ki halálra is volt ítélve, homlokára csapott, fölgrott helyéből, és kérte az uraságot, hogy engedjék be, mert fontos mondani- valója van.

— Néhány hónappal ezelőtt, — beszélt a házaló — tüdőgyulladásba estem és a löcsei kórházba kerültem. Ekkor történt, hogy embert elgázolt nagy tótszekér. Két kerék ment keresztül a lágyéknak, és ő halálos sérüléseket szenvedett. Így hozták be a kórházba, ugyanabba a terembe, a hol, többedmagammal, én is feküdtem. Az orvos mindjárt megvizsgálta és kijelentette, hogy itt nincs segítség, s hogy készüljön a halálra. A szerencsétlen ember szörnyen jajgatott, és kérte az orvost, küldene rögtön papért, mert meg akar gyónni; iszonyú bűnök terhelik lelkét. A kórház káplánja el is jött mindjárt, és akkor a haldokló azt kívánta, hogy a kórházi gondnok és az orvos is legyen jelen, hadd hallják ők is a gyónást, és tanúskodjanak, ha erre szükség lenne. Így hallottam én is az egész gyónást.

— Embert öltem! — nyögte a szerencsétlen. Saját kényeres gazdám! Sőt még rosszabbat is tettem: A gyanút az asszonnyra hártítottam!

— Nagy Isten! — sikoltott az asszony. Az a mi inasunk volt! Íme, látod, hogy ártatlan vagyok! — fordult zokogva az ura felé.

— Én nem is kételkedtem sohasem. Különben el sem vettelek volna, — mondá a férj, magához ölelve és az asszony könyeit arcáról lecsókolva.

— Mondja csak tovább! — sürgeté az asszony megindultan.

A villamos-vasút létesítése még messzebb kiható előnyöket is vonna maga után.

A sóvári m. kir. sóbányahivatal — tudunkkal — már régebben részletes tervet dolgozott ki Sóvárótt létesítendő sósfürdőről, mely célra az eddig teljesen értéktelen és meglehetősen nagy mennyiségben visszamaradó idegen sóanyagok igen alkalmasnak bizonyulnak, ugyanúgy, mint az a Nagyszében melletti Vizaknán elég szép eredménnyel megoldást nyert.

Ez a létesítendő gyógyfürdő — akár állami, akár magánkezelésben — a kincstárra nézve mindenesetre hasznosított vállalatot képezne, mivel oly anyag értékesítését tenné lehetővé, mely eddig ott teljesen értéktelenül hever. E fürdő megvalósítása pedig egyedül a megfelelő közlekedési eszköz létesítésével áll szoros kapcsolatban.

E vasút azonban nemcsak Sóvárára, hanem Eperjesre nézve is meglehetősen gazdasági fontossággal bír. Eperjes főállomása a város középpontjától 2 km. távolságban fekszik és így az ott érkező és onnét induló utasok, kiknek száma a Ksod. adatai szerint évi 220,000 személyre rug. kizárólag a drága bérkocsikra vannak utalva.

E villamos-vasút Eperjes vásárterére tervezett végállomása azonkívül az annak közelében fekvő főbb ipartelepeket és nagykereskedőket egész waggonrakományú áruinak szállításával is elláthatja, a mi évenként 1200 waggont meghalad.

Végül pedig, mivel e vasúti vonal a főpostát is érintené, ennél fogva az állomás és posta között a csomag- és levélpótlásnak szállítását is lebonyolíthatná, az eddiginél mindenesetre kedvezőbb évi pauszösszegért, úgy, hogy ebből a postakincstár nézve is megtakarítás volna elérhető.

Mind ezen gazdasági előnyök figyelembevételével határozottan állíthatjuk, hogy e vasút megteremtése úgy az állami, mint a magánérdekek tekintetéből oly fontos közszükségletet képez, hogy megvalósítása minden érdekeltenél egyaránt kívánatos.

Az eddigi számítás alapján a kilátásban levő személy- és teherszállításból eredhető összevételek, szemben az összes költségekkel, azt eredményezik, hogy a vállalat rentabilitása elég kielégítő lesz.

Az elkészített költségvetés szerint e vasút megépítéséhez és teljes berendezéséhez 600,000 kor. tökére van szükségünk.

Mint hogy a vasút helyi érdekű alapon tervezetik, a tényleges építési tőke 35%-a törzsrészesvényekben, 65%-a pedig elsőbbségi részesvényekben bocsájtatnék ki, úgy, hogy

210,000 kor. jut törzsrészesvényekre és
390,000 „ „ elsőbbségi részesvényekre.

Azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulunk tehát a Nagyméltóságú Minisztériumhoz, kegyeskedjék közös meg egyezéssel az együtt érdekelt szakminisztériummal e 210,000 kor. értékű törzsrészesvénynek részben való átvételét lehetővé tenni és azt illetékes helyen legkegyelmesebben támogatni méltóztatnék; kegyeskedjék továbbá odahatni, hogy e vállalatnak úgy a posta-

— Egészen részletesen beszélt el gonosz tettét és a személyeket is megnevezte: Boszút forraltam B—thy úr ellen, mert egyszer megvert néhány goromba szó miatt, a mit az asszonyval szemben használtam. Tudtam szokását, hogy olykor-olykor lemegy éjjel a kis borospinczébe, a melybe csak a hálószobán keresztül lehet jutni. Én tehát a nagy pinczébe lopóztam és az elválasztó léczzetből annyit kifeszítettem, hogy keresztülbújthassak rajta. Itt leskelődtem több éjjelen át, míg végre megjött az alkalom. Ekkor a nyíláson át bújtam, és az urat megfojtottam. Visszamenvén a nagy pinczébe, a léczeket pontosan helyreraktam, és hogy szegezéssel ne csináljak zajt, srófokkal erősítettem meg azokat.

— És én mennyit kínlódtam, mennyi halálos félelmet szenvedtem miatta! — sóhajtott az asszony.

— De hogy bennünket minderről nem értesítettek! — mond, méltán fölháborodva, H—ry. Még ma befogatok, Lőcsére utazom, és fölkérem a kórházi orvost, meg a gondnokot, hogy jöjjenek velem a város bírójához, és erősítsék meg aláírásaikkal a hallottakat, hogy így napfényre kerüljön szegény feleségem teljes ártatlansága.

szállítás, mint a sóvári sónak és fának a szállítása biztosítottassék.

Mindaddig, míg teljes bizonyosságot nem nyerünk arra nézve, hogy a törzsrészesvények teljes összegükben elhelyezhetők lesznek, nem áll módunkban a vállalat létrehozatala iránt a további szükséges lépéseket megtenni. A törzsrészesvények el nem helyezhetővel kénytelenek volnánk ezen egészséges tervünk megvalósításáról végképpen lemondani.

Tekintettel ügyünk közérdekű, nagy fontosságára, kérelmünket ismételtén a Nagyméltóságú Minisztérium kegyes pártfogásába ajánlván, maradtunk

legmélyebb tisztelettel:

A Ganz-féle Villamosági r.-t. igazgatósága,
Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli r.-t. igazgatósága.

Ugyanilyen értelemben írt át a két vállalat Eperjes város tanácsának, Sárosvármegye alispánjának és a sóvári községek előljáróságainak.

Óhajtható volna, hogy úgy az érdekelt minisztériumok, mint a helyi hatóságok megszívlelnék e minden tekintetben megokolt beadványokat és ha kell, még tehetségükön felül is támogatnák e valóban életrevaló eszmének a létrejöttét. Meg vagyunk győződve, hogy úgy a város, mint a megye polgárai közül senki sem fog elzárkózni az áldozat elől, mert csak így van reményünk arra, hogy minden tekintetben visszamaradt városunk egy újabb fellendülés stádiumába jut.

S. Zs.

H I R E K.

— **Királyunk Ő felsége** 80-ik szü. tészenapját — minden magyar embernek igaz öröme — aug. 18-ikán szerencsésen megérte. Sárosvármegye közönsége ezt a napot valódi ünnepnapnak tekintette. Megbízásából *Taly József* alispánunk a Felső elé hódoló-feliratot terjesztett, a melyben közönségünk a bölcs uralkodó részére az Isten további segítségét kéri, és neki hosszú, boldog életet kíván. Eperjesen úgy az egyházi, mint a katonai és polgári hatóságok s a nagyközönség méltóan megünnepelték ezt a ritka napot. Városunkat a királyhű lakosság nagyszerűen fellobozta, az elbőstén a cs. és kir. 5. sz. gyalogezred zenekara takarodóval és lampionos menettel járta be az utcákat, mindenütt nagy közönségtől kísértette; az utcákat kivilágították stb. 18-ikán reggel 1/2 9-kor a kisgyakorlótéren *Kundrich Evariszt* ferenczrendi szerzetes tábori istentiszteletet tartott, a melyen az Eperjesen időző összes csapatok és a zenekar díszgyengruhában, úgy nagyszámú polgári hölgy- és férfiközönség is megjelentek. 9 órakor a g. kath. székes-egyházban dr. *Vályi János* eperjesi püspök, 10 órakor pedig a róm. kath. nagytemplomban *Zabovovszky Béla* prépost-plébános sz. misét mondott, s ugyancsak 10 órakor *Korbély Géza* lelkész az evang. s végül 11-kor dr. *Aussterlitz* Mayer főrabbi az izr. neol. templomban istentiszteletet tartott. Délben városunk illusztris püspöke, dr. *Vályi János* v. b. t. t. díszbédet adott, a melyre a helyi társadalomnak és hatóságoknak színe java volt hivatalos. A negyedik fogás után *Vályi János* püspök őexja melegen átértett felköszöntőjében méltatta alattvalói hűséggel és őszinte ragaszkodással szeretett ősz királyunk érdemeit és élette a legalkotmányosabb s legbölcsőbb uralkodót. Továbbá díszbéd volt a hadsereg és a honvédség tisztjeiköziben is.

— **Személyi hír.** Dr. *Berzeviczy* Albert v. b. t. t., a képviselőház elnöke, Budapestre utazott, hogy résztvegyen Ő felsége születésnapja alkalmából a budavári Mátyás-templomban megtartott főistentiszteleten és a miniszterelnök által rendezett ebéden.

— **Zelenka Pál**, a tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület püspöke, betegsége miatt mintegy hat-heti szabadságot vett magának s gyógyulás céljából Reichenhallba utazott. A püspöki hivatalt ezen idő alatt *Terray Gyula* roznyói főesperes és állandó püspök-helyettes fogja vezetni.

— **Kitüntetések.** A király dr. *Vicsenty* Pál alsókubini pénzügyigazgatónak, nyugalomba helyezése alkalmából, buzgó és sikeres működéséért elismerését fejezte ki; *Langer* Alajos kir. tanácsos, veszprémi pénzügyigazgatónak pedig a III. oszt. vaskoronarendet

adományozta. Langer hosszú ideig Eperjesen is szolgált pü. titkári minőségben.

— **Kinevezés.** A király *Fankovich* Ferencz honvédszázados, cs. és kir. kamarást, Pozsonyból Eperjesre való áthelyezése mellett, az itteni honvédszázalaj parancsnokává kinevezte.

— **Eperjes új pénzügyigazgatójává** a király, a p. ü. igazgatóságához szerdán leérkezett miniszteri rendelet szerint, *Török* Lajos kassai p. ü. tanácsos, pénzügyigazgató-helyettest nevezte ki. Az állás tényleg még nem üresedett meg, mert *Hoffmann* Mór kir. tanácsos, p. ü. igazgató nyugdíjaztatása elrendelve nincsen, de, a mint hírlük, novemberrel megválni óhajt — immár 43-évi, érdemes szolgálat után — a közpályától. Viszont mondják azt is, hogy *Török* — családi körülményeinél fogva — Kassán megmaradni kíván. Ilyen körülmények közt az eperjesi p. ü. igazgatói állás kérdését végleg elintéztnek még nem tekinthetjük.

— **Elöléptetés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Lieb* Imre eperjes-városi r. kath. tanítót igazgató-tanítónak léptette elő, s részére évi 200 kor., fizetés természetével bíró személyi pótlékot engedélyezett.

— **Áthelyezések.** A Ksod. vasút vezérigazgatósága *Fabinyi* Sándor hivatalnokot Bártfáról Kralovánra, *Fodhorányi* Rezső hivatalnokot pedig Kralovánról Bártfára; a pénzügyminiszter *Labas* Gyula bártfai adóhivatali segédt Tordára, *Vrablovich* Géza járási számvető, pü. számvizsgálót Liptószentmiklósrá; a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Zsigmond* Irma állami tanítónőt Zborórol Alsódabasra áthelyezte.

— **Esküvő.** *Markó* Erzsike, a köztisztletben álló roznyói Markó-családnak ez a szeretetreméltó, bájos tagja, és *Klobusicsky* Béla, az Eperjesi Takarékpénztár tisztviselője, aug. 18-ikán léptek házasságra. Az egyházi esketést a roznyói ág. h. ev. templomban *Terray Gyula* főesperes végezte.

— **Egyházi közgyűlés.** Az eperjesi ág. h. ev. I. egyházközség aug. 14-ikén *Korbély* Géza lelkész és dr. *Flórián* Károly elnökletével, rövid közgyűlést tartott. Ez elhatározta, hogy a polg. leányiskolánál megüresedett tanítói állásra, mivel az első pályázat eredménytelen maradt, szeptember 8-iki lejáratával — férfiak és nők részére — újabb pályázatot hirdet. *Hajdú* János, a sárosi egyházmegye esperese, Ő Felsőge 80-ik születésnapján (aug. 18.) hálaadó istentisztelet tartását rendelte el az egyházmegye összes egyházközségeire, s így az eperjesire vonatkozólag is. *Palykó* Jánosnak, az evang. temető hű őrének, 13-éves fia baleset következtében elhunyván, a közgyűlés, a felmerülő kiadások egyrészenek fedezetéül, részére 30 kor. segélyt szavazott meg.

— **Kitüntetett szaklap.** A *Reményik* Lajos szerkesztésében és *Kösch* Árpád kiadásában megjelenő, MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS cz. paed. havi szaklap a Lőcsén, július havában rendezett kisdedóvói kiállításán *esüstérem*-kitüntetést nyert. Ennek a kiváló szakközönségnek méltó kitüntetéséről közönségünk bizonyára örömmel értesül.

— **Adomány.** A Bártfafürdőn aug. 13-ikán rendezett műkedvelői cabaret-előadás tiszta jövedelmének felerészét, vagyis 36 koronát a rendezőség lapunknak küldte meg az eperjesi tüdőbetegek-szanatóriuma javára. Az összeget dr. *Holenia* Gyula városi főorvosnak adtuk át. A jövedelem másik fele a bártfafürdői könyvtár-alap javára lett fordítva.

— **Lelkigyakorlatok tanítónők számára** Eperjesen. Az Angolkisasszonyok eperjesi «Sancta Maria»-intézetében három-napi lelkigyakorlatok tartanak helybeli és vidéki tanítónők számára. Augusztus 22-ikén este 6 órakor kezdődnek és folytatólag aug. 23., 24., 25-ikén, 26-ikán reggel közös szent-áldozással végződnek. Valamint a testi munkában kifáradt erőket a szünidő folyamán pihenés, üdülés és fürdők által iparkodunk újjakkal pótolni, úgy a léleknek is szüksége van üdülésre, felfrissülésre. és ezt a lelkigyakorlatok eszközlik. Az iskolai évben tanítással vannak elfoglalva, nem jöhetnek el a jó tanítónők, de a szünidő folyamán csak egy kis buzgóság, jóakarattal kell és eleget tehetnek e felhívásnak, mely nemcsak saját, hanem a gondjaira, nevelésükre

Sokat takaríthat

meg, ha férfi- és gyermek-ruha szükségletét
csak **KASSÁN**
Fő-utca 55. szám alatt
ERDÉLYI-nél
a színházzal szemben, szerzi be.

Az ár feltüntetve minden darabon!

bizott lelkek igaz boldogságát is célozza. Hozza Isten minél számosabban őket! Lakást és teljes ellátást naponta 2 koronáért az intézetben kaphatnak. Jelentkezni az intézet főnöknőjénél augusztus 18-ikáig lehet.

— **Tanügyek.** Sárosvármegye közigazgatási bizottsága a Szemes és a hozzá iskolailag csatlakozott Kisolvasó r. kath. hitközségek iskolájának tanítói javadalmát megállapította, és a többieknek az állampénztárból leendő kiutalványozása végett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez fölterjesztést intézett. Úgyisint az eperjesi ág. hitv. ev. I. egyház polgári leányiskolájánál szervezett, új tanítónői állásra vonatkozó határozatot is pártolólaj terjeszti föl a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. A tanítónői javadalmához az egyházközség 200 kor.-val és 480 kor. lakbérrel járul, a többi 1800 kor. fizetést pedig az állam adja. Ennek tárgyalása során dr. Schmidt Gyula bizotts. tag azon véleményének adott kifejezést, hogy méltányos volna, ha az izraeliták, a kik ezt az iskolát örvendetesen jelentékeny mérvben igénybe veszik, az iskola építésének költségeihez is megfelelően hozzájárulnának. A megindult gyűjtés u. i. — mondja dr. Schmidt — igen súlyosan terheli a szegény evangélikusokat, s így igen szép volna, ha az előnyöket élvező — különösen a vagyonos — izraeliták a terhek viselésében az evangélikusokat támogatni sziveskednének. A bizottság tagjai dr. Schmidt fejtegetéseit helyeslő figyelemmel hallgatták.

— **Érettségi vizsgálat.** A kassai tankerülethez tartozó középiskolák szeptemberi érettségi vizsgálatának sorrendje a következő: A kassai prem főgimnáziumban az írásbeli érettségi ideje: szeptember 1., 2., 3. napja, a szóbeli: szeptember 6., 7., és 9. napja. Miről az érdekelteket tudomásvétel végett értesíti az eperjesi kir. kath. főgimnázium igazgatója.

— **Az eperjesi jéggyár** szépen működik, sőt most Kassára is Eperjesről szállítják a jeget, mert az ottani, Perlmutter-féle gyár megszüntette üzemét.

— **A Ksod. vasút t. igazgató-ságának** szives figyelmébe ajánljuk a kisszebeni vasúti állomás Eperjes felőli váltójának szerkezeti hibáját, mely miatt a behaladó személyvonatok oly nagyot zökkennek, hogy az utasok ülőhelyeikről majdnem leesnek. Nehogy komolyabb baj is támadjon belőle!

— **Vasárnapi munkaszünet kivételes felfüggesztése.** A keresk. miniszter a következő rendeletet adta ki: „Szent István király napja a folyó évben szombatra esik s így két munkaszüneti nap közvetlenül követi egymást, minek következtében a kötelező munkaszünetre vonatkozó rendelkezések fentartása mellett, a forgalmi élet nem csekély részében egyfolytában csaknem 48 órán szenvedne fennakadást. Miután a forgalom ily mérvű szünetelése főképpen az élelmiszerrel kapcsolatos, de egyéb iparágaknál is, a közönségre előreláthatólag sok hátránnyal járna, az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-cz. 3. §-a alapján, a belügyi és a földmívelésügyi miniszter urakkal, illetve a horvát-szlavon-dalmátországi bán úrral egyetértőleg, a folyó évi augusztus hó 21-ikére eső vasárnapra kivételesen megengedem, hogy mindazon ipari munkák, melyek hivatali elődöm 1903. évi június hó 13-ikán 28,559. sz. alatt kelt rendelete értelmében vasárnapon az alábbi rendelkezéssel megállapított időnél hosszabb időn át nem végezhetők, a folyó évi augusztus hó 21-ikére eső vasárnapon reggeli 6 órától déli 12 óráig és esti 6 óra után akadálytalanul legyenek végezhetők. Ez a rendelkezés a kenyér, péksütemény, tej, jég, gyümölcs szabadon árusítását engedi meg, nyitva tarthatnak a fűszeresek, mészárosok, hentesek, kofák, zalogházak, a fényképezők főlveleket eszközölhetnek, nyitvatartathatók a fürdők, a nyomdák elvégezhetik a halasztást nem tűrő munkálatokat, a fodrászok dolgozhatnak, a gyorsárúk fuvarozása, főlvele és kiszolgáltatása is akadálytalanul meg fog történni a kijelölt időn belül. De egyéb üzletben vagy ipari üzemből nem lehet dolgozni.

— **Az eperjesi honvédség** a jövő héten városunkból gyakorlatra vonul el, és aug. 22—28. közt, a 9. honvédségvalógezed többi részével együtt, Buzinkán és Szepsin át Bódvalenke, Tornaszentjakab, Debréte, Baraköny és Szilas közt fog gyakorlatozni. Aug. 29. és 30. napjain Bódvalenke környékén dandár-, aug. 31. — szept. 5. közt pedig Kassa—Jászó—Torna—Krasznokvajda—Sesza közt hadosztálygyakorlatokban fog részt venni.

— **Ebzárlat.** Saly Győző, Eperjes város rendőrkapitánya, az egész város területére 40-napi ebzárlatot rendelt el. A 40 nap alatt a kutyákat megköltve kell tartani, vagy pedig, harapás ellen biztos szájkosárral ellátva, póráson kell vezetni.

— **Jogi-vizsgákra való készülés megkönnyítése.** Dr. Dobó jogi szemináriuma Kolozsvárt azok érdekében, a kik hátralevő jogi-vizsgáikat szeptember hónapban vagy esetleg később akarják letenni, de Kolozsvárt szigorlatuk előtt csak rövid ideig tartózkodhatnak, tankönyveket helyettesítő s az összes szigorlati kérdéseket felölölő jegyzeteit már most kikölcsönzi, az illetőket szigorlatuk előtt pár napi rekapituláló kurzuson előkészíti s többszöri próbaszigorlaton az egész anyagból kikérdezi. A ki jogvégett, azt három hónap alatt doktorátushoz juttatja az intézet, mely a kolozsvári összes jogi-vizsgákra előkészíti. Tanrendszert és működését ismertető könyvét, «Tájékoztató a jogi szemináriumról», díjmentesen megküldi.

— **Izr. felekezeti anyakönyvi ügyekben** I. fokozatban nem a főszolgabíró, hanem az alispán (városokban a polgármester) illetékes határozni s a határozat ellen 15 nap alatt a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, nem pedig a kir. járásbíró-sághoz van helye felebbezésnek. Felekezeti anyakönyvi ügyekben, az 1868. LIV. t.-cz. 22. §-a értelmében, csak a születés és leszármazás törvényességének, valamint a házasságok érvényességének kérdésében vannak hivatva a bíróságok dönteni. Minden egyéb kiigazítást és utólagos bejegyzést a körrendeletek a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak tartanak fenn; kivételek csak azok az esetek, a melyek az 5912/1898. sz. alatt kelt, vallás- és közoktatásügyi miniszteri körrendeletben felsorolva.

— **A Magyarországi Kárpát-egyesület** központja, a melyhez az eperjesi Osztály is tartozik, közgyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett aug. 7-ikén tartotta Tátrafüreden. A közgyűlés kiemelkedőbb programmpontjai az egyes tavak mellett új menházak építése, a Tátra aljában a fürdőket összekötő alsó turistaút kiépítése s ezzel párhuzamosan, 1800—2000 méter magasságban, új turista-út építése és új turista-villák emelése, és egyáltalán a nálunk más államokhoz képest még oly elhanyagolt, testet és lelket edző turisztáság föllendítése.

— **Bártfafürdőn** a legutóbb kiadott névjegyzék szerint eddig 2922 vendég fordult meg. A fürdő és vidékén állítólag előfordult járványokra vonatkozólag a vármegye főorvosa a közigazgatási bizottságnak aug. 15-iki ülésében részletesen nyilatkozott, a mely szerint a fürdőn 2 vörhenyeset előfordult, ellenben azóta sem a fürdőn, sem május óta a szomszédos Hosszúrétén járványos betegség egyáltalán föl nem lépett. A jelentés részleteit «Sárosvármegye közegészségügyi állapota» cz. cikkünkben közöljük. Szakmáry Géza járási főszolgabíró, mint fürdőbiztos, a fürdőközönség megnyugtatására aug. 14-ikén kelt hirdetményében közölte, miszerint a vármegyei tisztifőorvos és a járásorvos közreműködésével megejtett legbehatóbb vizsgálat után, hatóságilag kétségtelenül megállapított, hogy Bártfafürdőn ezidőszent egyetleget vörheny-beteg sincsen, de megállapított az is, hogy Hosszúrét és egyéb, Bártfafürdővel szomszédos községekben nemcsak most fertőző kór nem találtatott, hanem ilyen 4 hónap óta egyáltalán elő nem fordult, s így minden további aggodalom alaptalan. — Bártfafürdőn szombaton cabaret-estélyt rendezett a vígalmi bizottság. Utána táncz következett, a mely reggeli óráig tartott. A bejelentő szerepét *Elsás* Sándor eperjesi joghallgató töltötte be, a ki ötletes bevezetésben mutatta be az egyes szereplőket. A műsor a következő volt: *Strasser Sári* zongorajátékával aratott tetszést. *Morvai Stefi* (Nagybecskerek) Herczeg Ferencz: «Bekvártélyozás» cz. víg monológját adta elő. *Füredi Ödön*, a budapesti Opera tagja, a «*Cornevillei harangok*»-ból énekelt részleteket. Ezután angol táncz következett, a melyet két bájos, budapesti kislány: *Strasser Zelma* és *Klopper Renée* adott elő. *Váradi Aladár* eperjesi joghallgató a «*Trén-önkéntes*» cz. és hasonló csinos kuplékat énekelt a közönség nagy tetszése mellett. Egyik fényes pontja volt az estélynek *Révész Árpád* kassai tánczmester tánczparódiája és jongleur-utánzata. *Apró Jenő* magyar darabokat adott elő cigányzene-kisérettel. *Révész Árpád* és *Klopper Renée* «*Apacs-táncz*»-a szintén a közönség általános tetszését nyerte meg. A tiszta jövedelem felét, vagyis 36 kor.-t a rendezőség, az eperjesi tüdőbetegek-szanatóriuma részére leendő eljuttatás végett, szerkesztőségünkhez küldötte meg.

— **A háziasszony gyönyörűsége,** ha valódi Eisenstädter-féle pasztával mázolt parkettjére tekint. A «*Mollin*»-paszta minden nagyobb festék- és fűszerkereskedésben kapható. Egyedüli gyártója Eisenstädter Testvérek Bécsben, IV/1. Ügyeljen a védjegyre, a mely egy pánczélos lovat ábrázol, s a mely minden dobozon látható!

— **Pulszky Garibaldi** miniszteri tanácsost a kassa—oderbergi vasút vezérigazgatójává történő megválasztása alkalmából a kassai kereskedelmi és iparkamara elnöke üdvözölve, ő levélben következőleg válaszolt: «A Nagyságod elnöke alatt álló kassai, kereskedelmi és iparkamara volt szives engem, a Kassa-Oderbergi vasút vezérigazgatói állásának elfoglalása alkalmából, üdvözléssel megtisztelni. A midőn Nagyságodnak ezen kitüntető figyelemért öszinte köszönetemet nyilvánítanám, egyúttal külön is hangsúlyozom, hogy abból a, *jelentékeny feladatból*, mely az ország gazdasági és ipari érdekeinek gondozása révén a kereskedelmi és iparkamara hárul, magam is részt kérek és azt minden rendelkezésemre álló eszközzel előmozdítani iparkodni fogok. Kérem Nagyságos Elnök urat, sziveskedjék köszönetemet az igen tisztelt kamara előtt is tolmácsolni, és fogadja kiváló nagybecsűlésem nyilvánítását, melylyel vagyok Nagyságodnak igaz tisztelője: *Pulszky s. k.*, vezérigazgató.»

— **Dohánygyárat Eperjesnek.** Nagyfotosságú városfejlesztési mozgalmat indított a miskolci kereskedelmi és iparkamara azon hírlapi hírek következtében, hogy a pénzügyi kormány az ország több városában dohánygyárat akar létesíteni, sőt, hogy már Esztergomban meg is indult új dohánygyár építése. A kamara a Miskolcra létesítendő dohánygyár ügyét évek óta napirenden tartja, sőt ennek érdekében már 1905-ben alapos és kimerítő fölterjesztéssel élt a pénzügyi kormányhoz; az újabb hírek nyomán ismételtelen feliratot intézett a pénzügyminiszterhez, hogy az új gyárak egyikét Miskolcra helyezze el. Hát Eperjes miért nem mozog? Itt mindig csak kaszárnyákat épít a város, de új ipartelepek megszerzését elhanyagolja.

— **Öngyilkos aggastyán.** Fuhrmann Imre eperjesi kir. ügyész kedden (aug. 16.) Kiszében felől Eperjesre utaztában a vonatról észrevette, hogy Nagysáros közelében a vasúti sorompón férfi hullája függ. Eperjesről rögtön értesítette a nagysárosi csendőrsöt és a főszolgabíró. Passuth Ferencz tb. főszolgabíró a helyszínére kimenvén, megállapította, hogy a hulla *Faucsinszki András* 82-éves, nagysárosi lakosé. Az öregember előzőleg a szomszéd községben volt hozzátartozóinál, azokkal összezőrdült, mire bepálkázott és ebben az állapotában felakasztotta magát.

— **Gyermek tűzhalála.** Csércsen *Sztrak János* leánya a tűznél játszott, miközben ruhája tüzet fogott és a gyermek megégett, úgy, hogy megmenteni nem lehetett.

— **Sárosvármegyébe Amerikából visszavándorolt,** az 1910. év első felében, 615 egyén. Útlevelet ennél kevesebben: mindössze 475-en kaptak; de azért a kivándorlóknak száma mégis sokkal nagyobb, mert — úgymond vármegyénk alispánja a közigazgatási bizottságban — igen sokan útlevel nélkül mennek ki az újvilágba.

— **Engedély nélkül építkezni nem szabad.** *Lesnyik Mária* és *Szabol András* Eperjesen, a Rózsa-utcában házat vásárolván, az udvart kőfallal elkerítették. Mivel pedig építési engedélyt nem nyertek, őket a rendőrkapitány 40—40 koronára pénzbüntetéssel fenyegette és a falnak lebontására kötelezte. Felebbezésüknek Sárosvármegye alispánja is csak annyiban adott helyet, hogy a büntetést 20 kor.-ra leszállította. További felebbezésükre a közigazgatási bizottság mindkét ítéletet megsemmisítette és az iratoknak a városi tanácshoz való áttételét rendelte el, mert építési ügyekben elsőfokú hatóság a tanács.

— **Felhőszakadás.** Aug. 6-ikán éjjel után nagy felhőszakadás vonult el Nagyszulin és Szulin fölött. Zuhogó eső árasztotta el a kis hegyipatakat, a melyben az év legnagyobb részében alig egy-két ujjnyi víz van. Megáradva, két házat és a fakereskedőnek többszáz koronát érő fáját elsodorta. Az árvíz az összes utakban, különösen a községementi földeken nagy kárt okozott. Emberéletben kár nem történt.

— **Vasúti ügyek.** Sárosvármegye közigazgatási bizottsága aug. 16-iki ülésében tudomásul vette a Ksod. vasút vezérigazgatójának a héthársi érdekeltség (Bornemisza Lajos, Zsebráczky Géza stb.) kérvényére adott választ. E szerint az Eperjesre este 8 óra 5 p.-kor érkező vonatot a vezérigazgató Héthársig ezidő szerint nem járathatja, mert az Eperjesről reggel 1/2 5-kor Héthársra menő vonat viszi annak a vonatnak mozdonyát és szerelvényét, a mely onnét Eperjesre 6 óra 10 p.-kor indul és a mely vonatot a vasút a héthársi érdekeltség által évek óta hangosza

tott kívánata következtében az eperjesi iskolákba járó ifjúságra való tekintettel helyezte forgalomba. Ha tehát a reggel 1/2 5-órai vonat megszüntetnék, akkor a Héthársról 6 óra 10 p.-kor induló vonatot Eperjesről külön menettel kellene naponként Héthársra állítani, a mi az üzemi költségeket tetemesen megrágná. Külön menettel kellene azonkívül Héthársról naponként az Eperjesről 8 óra 5 p. utánra indítani a vonatnak mozdonyát és személyzetét is Eperjesre, illetőleg Kassára visszaállítani, mert erre az esti vonatok továbbításához a vasútnak szüksége lévén, nem hagyhatók a másnap 6 óra 10 p.-kor induló vonatok Héthársra. Ennek az esti vonatok Héthársig való járása tehát oly nagy üzemi költségeket okozna, a melyek a várható csekély bevételek által még részben sem találnának fedezetet. A közigazgatási bizottság — a múlt ülés határozatából összeállított és szerkesztőségünk által beadott vasúti kívánalmakat tartalmazó kérvényt, a szükséges hiányok pótlása végett teendő intézkedés végett, a kereskedelemügyi miniszterhez fölterjesztette, illetőleg a Ksod. vasút vezérigazgatóságához pártolólag áttette. Ennek tárgyalásánál dr. Schmidt Gyula bizottság tag hangszólta, hogy Budapesten a Wien felől érkező gyorsvonat részére okvetlen csatlakozás volna létesítendő, Lukovich Aladár bizottság tag pedig a reggeli vonatonál Aboson való, félórás várakozás kiküszöbölésének szükséges voltára mutatott rá.

— **Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbítását javasolja** az eperjesi ügyvédi kamara által az igazságügyminiszter törvénytervezetének tanulmányozására kiküldött bizottság. Azt ajánlja u. i., hogy a háromévi ügyvédjelölti, kötelező joggyakorlat a jogtudóság megszerzésétől számítottak. Jelenleg tudvalevőleg a jogtudóság megszerzése után már 1 év múlva le lehet az ügyvédi vizsgálatot tenni. Az itteni ügyvédjelöltek Eperjesi Ügyvédjelöltek-Körét alapították, s ennek elnökévé dr. Jakubek Józsefet választották. Képviseltek magokat a budapesti, ügyvédjelölti kongresszuson is.

— **Sárosvármegye iparosainak létszámáról** a kassai kereskedelmi és iparkamara érdekes kimutatást állított össze. E szerint az 1909. év végén, ipari üzletünk 3152 volt (ebből 200 új). Legtöbb (752) volt a pálinkamérő, vendéglős, kávé, szállodás és fürdő (ebből 66 új); azután a ruházati iparos (671); ebből 49 új) s az élelmiszeri és élvezeti cikkek gyártója (628). A kereskedelmi üzletek száma 1742-öt tett ki (ebből 149 új); itt legtöbb (755) volt az élelmiszeri és élvezeti cikkekkel kereskedő, továbbá a vegyeskereskedő (255) s az állatokkal s mezőgazdasági és állati termékekkel kereskedő (205). Közütünk 106 volt (ebből 8 új). Hordár 9 volt, temetkezési vállalat 4 (ebből 1 új). Ipari üzemek összes száma 5154-re rúgott. Legjobb szaporodtak a pálinkamérők és vendéglősök, a mi az alkoholfogyasztás emelkedésére mutat.

— **Fényképezési készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, a kik a fényképezés, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, I., Tuchlauben 9.) cs és kir. udv. szállító 1854 óta fennálló fényképezési eszközök különlegességeit árúházát, a melynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi el bérmentve a cég.

— **Vásár-áthelyezés.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Varannó községben aug. 22. és 23. napjaira eső országos-vásár ez évben kivételesen augusztus 31-ikén és szept. 1-jén tartassék meg.

— **Tátrai expressz-vonat** létesítése érdekében dr. Gerando Félix a kolozsvári ELLENZÉK hasábjain figyelemreméltó vezércikket írt. Szerinte már „létezik is Erdély és a Tatra között a közvetlen vasúti sínpar. Nagyváradot véve az erdély-tátrai vonal kiinduló-pontjával, mert ide ágazik be az alföld — fiumei vasút is Szeged, Arad, Temesvár felől, — Püspök-ladány, Debreczen, Nyíregyháza, Szerencs, Hidasnémeti és Kassán át készen áll a pálya. Nagyvárad és Debreczen felé már járnak gyorsvonatok, és Nyíregyházáig szintén gyorsabb közlekedésre van berendezve a vonal. Csupán Nyíregyháza és Hidasnémeti között kellene átépíteni a vasutat, 99 kilom. hosszúságban kicserélni a slippereket, a vágányokat, megerősíteni az alépítményt, kibővíteni egy-két állomást, létesíteni jelzőberendezést. És ezen a, 289 kilom. hosszú vonalon hat óra alatt jutna el a gyorsvonat Nagyváradról a Tátráig! Kolozsvár, Arad, Temesvár közvetlen összeköttetést nyernének a Tátrával, úgyszintén Szatmár, Debreczen is. Sőt még más nagy előnye is volna az új iránynak: bevonná a nagy vasúti hálózatba a Hegyalját,

Tokaj, Tállya áldott bortermő vidékét. Elenyésző befektetéssel, kevés munkával, életerős új vonalat nyerne a magyar közlekedési hálózat és lehetséges volna az is, hogy még magyar ember is mehessen Magyarországon fürdőzni. Ez a terv mindenesetre megérdemli a figyelmet, s kapcsolatosan volna megoldható a kassa—temesvár—báziási közvetlen vonatok kérdésével, a melynek megvalósítása végett a kassai kereskedelmi és iparkamara titkára, dr. Siposs Aladár, legutóbb, örvedetesen fejlődő mozgalmat indított.

— **A girált-felsővízközi telefon-hálózat** kiépítése érdekében Sárosvármegye alispánja a kereskedelemügyi miniszterhez azt a fölterjesztést intézte, hogy a miniszter a királygyakorlatokra való tekintettel a helyszínére már kihordott anyagot engedje át a vármegyének, hogy ez építtethesse meg a telefont. Ugyanez iránt Szepehászy Imre, a zborói kerületnek buzgó orsz. képviselője, is közbenjárt Kálmán Gusztáv kereskedelemügyi államtitkárnal s tőle biztató választ nyert.

— **A legújabb őszi és téli női ruhakelmék** már megérkeztek és kaphatók Zavatsky Szilárd nődivat- és vászonkereskedésében.

— **Végzett tanfolyamhallgatók.** A folyó év július havában Pozsonyban megtartott iparostanonciskolai tanítói tanfolyamon, — melynek tárgyai ipari számvitel, üzleti fogalmazás, közgazdaságtan, ipari technológia, ipari földrajz és természettan voltak, — Pets Károly eperjesi, Gulyassy Tivadar és Lovasi Bernát bártfai tanítók résztvettek s a tanfolyamon tanúsított előmenetelükről dicséretes bizonyítványt nyertek.

— **A bártfa-f.-vízköz-sztropkó-kassai automobiljárat,** a kereskedelemügyi minisztériumból nyert értesülésünk szerint, szept. 1-jén meg fog indulni.

— **A Kassa—Miskolcz közötti távbeszélő** beszélgetésdíjának 2 kor.-ról 1 kor.-ra kért leszállítása tárgyában a kereskedelemügyi miniszter arról értesítette kereskedelmi és iparkamaránkat, hogy a telefontársaságok folyamatban levő revíziójánál lesz figyelemmel a kamara kívánásaira.

— **A posta-tarifák reformja.** Az Országos Iparegyesület mozgalmat indított az iránt, hogy a külföldi postai díjtételek a belső tarifák összegeire leszállíttassanak. Ezenkívül a keresk. minisztertől kérte, hogy kezdeményezze külön postai szerződések kötését mindazon államokkal, melyekkel Magyarország élénk postai összeköttetésben van; továbbá, hogy az 1913-ban összehívandó, nemzetközi postai kongresszuson Magyarország működék közre a nemzetközi penny-porto megvalósítása érdekében. A kassai kereskedelmi és iparkamara közgyűlése elhatározta, hogy a mozgalomhoz csatlakozik.

— **A gyermekek törvénye.** Angliában életbelépett a gyermekek törvénye: a Children's Act. Ennek örül most minden angol a brit szigeten, hol nemcsak a dreadnoughtok építésében adnak példát a világnak. Ez a törvény védi a tehetetlen apróságokat az elvetemedett szülőkötől s a gondatlan nevelőktől. Az egészségtelen lakástól, a sinesztó elemektől, a léleksorvasztó környezettől. Védi az alkoholt; bünteti a szülőt, nemcsak, ha a korcsmába viszi a gyermekét, hanem akkor is, ha orvosi rendellet nélkül szeszes-italt ad a gyermekének; bünteti a korcsmáros, a ki akár milyen célra alkoholt ad a gyermekeknek. Védi a niktintól: engedélyt veszti az a trafikos, a ki tizenhatévesnél fiatalabb gyermeknek akármilyen formában dohányt ad. Védi a lelki méregtől: becsukják a boltost, a ki szeméremserítő képet, trágár könyvet ad el a gyermekeknek. Jó volna ilyen törvényt nálunk is alkotni, s addig is, míg a nálunk éppen nem szorgalmas országgyűlés törvényt hoz, a városok és a törvényhatóságok szabályrendelet útján intézkedhetnek.

— **Tévedés azt hinni,** hogy a poloskák petéikkel ki nem írthatók. Ha a Löcherer Cimexin-poloskairót használjuk, úgy nemcsak az élő poloskák pusztulnak el rögtön, de a Cimexin hatása folytán a peték nyomban kiszáradnak s többé ki nem kelnek. A Löcherer Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít, nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Löcherer Gyula gyógyszerárban Bártfán és Pálesch Árpád drogeriájában Eperjesen.

— **A nagyközségek állami segélyezése.** Abból az alkalomból, hogy a kormány állami segélyben részesítette a rendezett tanácsú városokat, több nagyközség, kivált azok, melyek ugyanolyan beruházási költségeket viselnek, mint a városok,

azzal a kérelemmel fordult a belügyminiszterhez, hogy a nagyközségeknek is adjon állami segélyt. Folyamodott Csongrád, Orosháza és Békés, kérve, hogy mivel a nagyközségek fejlődésével járó kiadásokat és beruházásokat nem bírják viselni, ők is részesüljenek állami segélyezésben. A belügyminiszter tudatta, hogy tekintettel a kedvezőtlen pénzügyi viszonyokra, kérelmüket ezidőszert nem teljesítheti, de nem sarkoszik el az elől, hogy a jövőben a nagyközségek is részesüljenek állami segélyezésben. A községek országos szövetsége az állami segélyezés ügyében országos mozgalmat készsül indítani, s e végből az ősszel országos kongresszusra gyűlnek össze a nagyközségek megbízottai.

— **A kendei cigányok kitélepitése** ügyében a község képviselőtestülete oly értelmű határozatot hozott, hogy a cigányokat a «Köbánya» nevű helyre kitelepíti. Ez ellen a cigányoknak és a hely tulajdonosainak egyrésze felebbzvé, Sárosvármegye közigazgatási bizottsága a község határozatát feloldotta és a tulajdonosoknak meghallgatását rendelte el Oly határozat u. i., a mely valakinek tulajdonjogát érinti, csak az ő beleegyezésével hozható, már pedig a tulajdonosokat meg nem hallgatták. A cigányok egyébként tényleg már ki vannak telepítve.

— **Jubilált «Az Est».** A teljes siker és népszerűség jegyében született meg Az Est. Ma már nincs Magyarországon város és nincs újságolvasó ember, a ki ne tudná, hogy mit jelent Az Est. Törhetetlen igazságszeretet, radikálizmust, a népjogok teljes tiszteletét, minden haladás és előretörés harcos mozgatóját, — egy teljesen szabad, bátor, független és előkelő hangú újságot. Az Est mindenütt ott van, régi megszokott, kipróbált és hűséges barátunk tűnik fel s szinte meglepetés, hogy csak most ért el a századik szám jubileumához. A közönség teljesen tisztában van értékével, mert Magyarországon lap még így nem indult s ilyen gyorsan nem lett népszerű. Nem az a lényeges, hogy este már minden magyar városban két krajczárért egy teljes újságot kap az olvasó, hanem az, hogy ez az újság egészen eredeti, egészen új, minden értesülésében pontos, becsületes és hangjában feltétlenül tisztességes. Az Est kiadóhivatala és szerkesztősége Budapest, Miksa-utca 8., — a hol minden érdeklődő a lapra vonatkozó minden felvilágosítást megkaphat s a honnan kívánatra mindenkinek küld mutatónyiszámot a kiadóhivatal.

— **Rendőrség helyett csendőrséget** kér Miskolcz város. Kimondotta u. i., hogy 1911. január 1-jétől a közbiztonsági szolgálat ellátására a rendőrség helyett a csendőrséget kívánja alkalmazni. Az erre vonatkozó s a belügyminiszterrel kötendő szerződés 25 év tartamára szól. A város ezen határozata ellen fölebbezést nem adott be senki, s így az jóváhagyás végett a belügyminiszterhez került.

— **Adókból befolyt** Sárosvármegye területén 1910. június folyamán, még pedig egyenesadókban 2100 kor.-val, hadmentességi díjban 123 kor.-val, bélyeg- és illetékben 38 ezer, összesen 93 ezer kor.-val kevesebb, mint 1909. júniusban. Az összes kincstári követelések hátraléka 1 millió 912 ezer koronát tesz ki.

— **A sajtó terrorizálása ellen.** A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége igazgatósági ülésén szóvá tette a vidéki városokban elharpózdolt, azt a felfogást, hogy a vidéki újságoknak a városok egyes vezérémbereit érintő, közérdekű cselekményeinek elfogulatlan bírálatával szemben bojkott-mozgalmakat indítanak csak azért, hogy az újságokat — a vidéki viszonyokat jellemző érzékenység és hatalmaskodás folytán — igazságos és közérdekű működésükben terrorizálják. Az igazgatóság, a bejelentett esetek ismertetése után, hangsúlyozni kívánja, hogy, a mily mértékben nem vállal közösséget a magánbecsületet alaptalanul és szándékosan támadó újságírókkal szemben, épp annyira szolidárisnak érzi magát minden vidéki újságíróval és újságvállalattal, a kit közérdekű valamilyen hírlapírói tevékenységéért ér támadás vagy bántalom bárki részéről is. Ezek mellett vég-sőkig kitart és egész erejével erkölcsi támogatásban részesíti.

— **Czegügyek.** Az eperjesi kir. törvényszéknél vezetett czégjegyzékekbe újabban a következő bejegyzések történtek: A Girálti Takarékpénztár r.-t. czégnél Hodobay Miklós igazgatósági tagsága és czégjegyzési jogosultsága. Herbach Mórné vászonkereskedő czégnél (Héthárs) Herbach Mór czégvezetői minősége. Reichmann Rézi vegyeskereskedő (Bártfa). Gyógyfürdő

r.-t. (Bártfa). Berger Henrikné vaskereskedő (Bártfa). Az Eperjesi Takarékpénztár r.-t. czégnél az alapszabályok módosítása. Bohrandt J. W. utóda: Wajdicska Kálmán fűszer-, festék-anyagárúkereskedő (Eperjes). Az Eperjesi Bankegylet r.-t. czégnél Kőszeghy József, Sitányi Lajos és Szántó Zsigmond igazgatósági tagsága és czéggjegyzési jogosultsága. Grünfeld Antal likőr-, rum- és cognacgyáros (Ladomérvágása). Moskovits Gyula és Buchner Sándor lakatos- és asztalosmunkák gyára (Eperjes). Vörösvágás és vidéke Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet (Vörösvágás). Eperjesi Jéggyár Szövetkezet (Eperjes). Weitzenhoffer és Hertzka vízvezetési és csatornázás-berendezési vállalat (Eperjes). Szövetkezeti Takarékpénztár (Kisszeben). Héthársi Takarékpénztár r.-t. (Héthárs). Előfordultak továbbá a következő törlések: A Sárosvármegyei Takarékpénztár r.-t. czégnél Bohrandt Lajos igazgatósági tagsága és czéggjegyzési jogosultsága. Kögl Izsák borkereskedő czégnél (Eperjes) Lusztig Vilmos czéggvezetői minősége. Az Eperjesi Bankegylet r.-t. czégnél Kubinyi Albert, Dessewffy Lajos és Gombos Alajos igazgatósági tagsága és czéggjegyzési jogosultsága. A Nagysárosi Műmalom r.-t. czégnél Kubinyi Albert igazgatósági tagsága és czéggjegyzési jogosultsága. A Nagysáros és vidéke Keresztény Hitelszövetkezet czégnél Lenz Norbert igazgatósági tagsága és czéggjegyzési jogosultsága. Müller és Goldberger épületfatereskedő (Eperjes).

— A főlvétel az Országos m. kir. Színművészeti Akadémiára szeptember hó 12., 13., 14. napjain, délután 3-tól 5-ig lesz. Megkivántatnak: a) Színpadias, csinos alak b) Tiszta kiejtésű, csengő hang. c) Kifejlett testi alkotás, legalább 18-éves kor a férfiaknál, legalább 16-éves kor a leányoknál. d) Annyi műveltség- és iskolai képzettségről való bizonyítvány, a mennyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyámi beleegyezés. f) Erkölcsi bizonyítvány. g) A főlvétel nem végleges s a letelt próbaidő után a tehetségtelen vagy hanyag növendék elbocsáttatik. h) Az előkészítő, valamint az I. osztály növendékei 4 korona beiratási s 10 korona főlvételi díjat, a II. osztály növendékei pedig 4 korona beiratási és 2 korona bélyegdíjat, azonkívül minden növendék 60 korona tandíjat tartozik két részletben, ú. m. 30 koronát a főlvételkor és 30 koronát február 1-jén előre fizetni. i) Minden főlvett növendék tartozik szülőivel, vagy gyámjával együtt az eléjük terjesztendő kötelezvényt aláírni. Bővebb értesítést az igazgatóság (Budapest, Rákóczi-út 21. sz., II. em.) ad.

Eperjesi Magyar Védőegyesület.

Rovatvezető: Stark Zsigmond egyes. titkár.

Utazás az eperjesi ipar körül.

VII.

Likörgyár.

Ez évben immár a harmadik gyár épült és került üzembe a Lőcsei-úton. Ez mindenesetre kedvező omen a Lőcsei-útra nézve, mely hova-tovább Eperjes gyárutczájává kezd kifejlődni. Túlszigázott fantáziánk máris látni véli a Lőcsei-út gyárkérményeit egymás mellé sorakozni, a hol nemsokára mozgalmas világ és termékeny produkció kél életre.

Egyelőre azonban csak a likörgyárról beszélhetünk, melyet a Schwarcz és Glasner cég a lőcsei-úti háza udvarán elég szép komplexuson felépített és hozott üzembe. Bármennyire is perhorreszkálják az antialkoholisták a szesztermeléssel való foglalkozást, mégsem surranhatunk el fölötte, mert bizony be kell vallanunk, hogy az édes szesz ma kelendőbb czikk, mint valaha volt. Hisz ma már a legutolsó tót falu korcsmárosa is tart édes pálinkát, a minék az az egy negatív haszna mindenesetre megvan, hogy 50%-os vutki meg szesz-pálinka helyett csak 20%-os édes szeszt isznak. És ez is valami, ha 30%-kal kevesebb spiritus jut a tót gyomrába és talán ugyanannyi százalékkal több haszon marad a likörgyárosnak, meg a kereskedőnek a zsebében.

Hogy Magyarországon nemcsak a nyersszesztermelés, hanem a preparált szeszprodukció is növekedésben van, annak nemcsak a belföldi fogyasztás növekedése az oka, hanem jele annak, hogy az osztrák árú ezen a téren is kezdik lassanként kiszorítani. Mert elvégre, ha már lassan ölt mérget élvezünk, legalább az az egy vigaszunk maradjon, hogy magunk kutyvasztottuk magunknak.

A Schwarcz és Glasner cég mai gyártelepe 1900. év óta kicsi kezdetből fejlődött ki. Hogy csak néhány számadattal megvilágítsuk a cég fejlődését, elég annyit megemlítenünk, hogy míg első években 300

hl. édes szesz került e czégtől évenként forgalomba, ma már 1500 hl-re, vagyis ötszöröse növekedett az évi forgalom, és a cég piacza az egész országra terjed már ki. A cég egyik leghasznosabb és erre a vidékre legaldásosabb produkciója a gyümölcszések és -szörpök előállítására. Áll ez főképpen a málnaszörp előállítására, melyből már ez évben 5000 litert sajtoltak. Ha tekintetbe vesszük, hogy ezt 14,000 kg. málnagyümölcsből sajtolták, mely nagyobbára sárosi eredetű, úgy belátható, hogy a környékbeli parasztság ezzel az erdei gyümölcszettel, mely itt vadon terem, elég jövedelmező kereseti ághoz jutott. Ez a termelési ág természetesen most van csak fejlődőfélben és így remélhető, hogy a külföldi export növekedésével ez a sárosi szegényebb néposztálynak elég szép állandó keresetet biztosít. Ezenkívül előállít a cég eper-, citrom-, ananász- és almászörpöket is.

A gyárban erre a célra szolgál egy modern mabil-sajtó, melyen a gyümölcsöt kipréselik, a nyert lét külön üstön befőzik és így raktározzák hordókba, a hol némi szeszszel konzerválják. Az így nyert gyümölcszettel aztán cukorszörppel sűrűre főzik és így kerül eladásra, vagy szolgál saját czéljaikra, likőr előállítására.

A cég kétféle módon gyártja a likőröket. Vagy hideg úton, vagy meleg úton, desztillációval. A hideg úton való előállítás a következő: a különféle izeket szolgáltató gyökereket és magvakat hosszabb ideig szeszben áztatják, digerálják. Az így kivonatolt szeszt a gyökerekkel együtt kettős fenekű hordókon leszűrlik, kellő mennyiségű cukorszörppel keverik és a szükséges szesz koncentrációban készítik el. Így készül pl. gyömbér-, paprika-, narancs-, citrom- stb. likőr.

A második előállítási mód a meleg úton, desztillációval való előállítás. Az előbbi-hideg eljárással digerált (kivonatolt) gyökérizeteket leszűrve a desztilláló-apparátusba töltik, melyen át lepárolják a rendes szeszpároló berendezéssel; az így nyert szeszgőzök, melyek a megfelelő gyümölcs-, vagy gyökérizetekkel telítve vannak, vízhűtő kondenzátor csőkégyőin haladnak át és desztilláltként nyerik a szintelen likőrszeszt. Ezt a desztillátot megfelelő mennyiségű cukorszörppel és színesítő festékekkel keverve nyerik a kész likört 70% szesztartalommal, melyet még hígítanak. Mielőtt a likőr hordóba kerül, hollandi azbesztszűrőn bocsájtják keresztül. Így készül a kakao, allache (kőmény), curaço, chartreuse, benediktiner stb. likőr.

MÜSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES természetes ásványvíz.

ÜDÍT, GYÓGYÍT. ÜDÍT, GYÓGYÍT.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult.

Orvosilag ajánlva.

Főlerakat: Bein Simon czégnél, Eperjes.

Figyelmeztetés!

A Schicht szarvasszappan valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas” védjegygel!

A cég körülbelül 50 különböző likört gyárt.

A cukorszörpöt kristálycukorból vagy üstön főzve, de legújában, hideg úton, Barucand-féle apparátuson készítik, a mely tulajdonképpen azbesztszűrő berendezés, melyre a cukor és víz feltöltve, a szükséges 66%-os szörp nyeretik. A cukorfőző-üstön karamell is előállítanak.

A cég raktárában, hordókban állandóan 400—500 hl. saját gyártmányú likört és rumot tart készletben. Ez a pinczeszerű raktár 45 méter hosszú, innét nyílik a laboratórium és gyökér- meg magraktár. Az új gyárépületben van a desztilláló-helyiség, a csomagoló, az üvegraktár és a töltőhelyiség. Az üvegtöltő-raktárban 50 üveghordóban díszleg a különféle likőr és rum.

Az egész gyári berendezés meglehetősen csint, pedáns tisztaságot áru el, és a gyártás a mai modern likörgyártási technikának minden vívmányát felöleli.

A cég gyártmányai és márkái már meglehetősen nagy piacot hódítottak és így csak kívánatos az üzemnek további fejlődése. A ki egyszer a gyártat meglátogatja, az mindenesetre csak jó véleményrel és kedvező hangulattal fog onnét távozni, a mi kétségen kívül a cég jó gyártmányának ismérve.

Felelős szerkesztő:

Dr. Obetkó Dezső.

Kiadótulajdonos:

Kósch Árpád.

NYILTÉR.

Vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmaknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór- és Lithium-tartalmu
gyógyforrás

SALVATOR

Kitűnő sikerrel használtatik.

Kiváló óvszer a vörheneynél (scarlatina) fellépő vesebántalmaknál.

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, akik ölt életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Elsőrangú gyógyvíz és diétetikus ital.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack	32 fillér.
1/4 literes palack	40 „
1/8 literes palack	48 „

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő áron vétetnek vissza:

1/2 literes palack	6 fillér
1/4 literes palack	7 „
1/8 literes palack	9 „

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

Magyarázd meg nekem barátom

a természetnek ezt a csodáját: nyár derekán vagyunk, pompás idő van s én úgy meg vagyok hűlve, mint a legkeményebb téli időben. Mit tegyek? — Nagyon egyszerű; a nyári hurut nem ritkaság, a ki megkapja, legyen egyszerűen egy doboz valódi Fay-féle szódai ásványpasztillát és azzal elkergeti a bajt. Fay valódi pilulái biztosan és kellemesen hatnak, főleglegessé teszik az izasztó-kurát és egyéb kényelmetlenségeket, a mellett nagyon ocsó is: egy doboz csak 1 kor. 25 fillérbe kerül s minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvízkereskedésben kapható.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W.Th. Guntzert cs. és k. udv. szállító, Wien, IV/1, Grosse Neugasse 17.

„3 évig szenvedtem sárgás bőrkütségben, és borzasztó volt a

bőrviszketegség.

Még a felét sem használtam el az Ön Zucker-féle szab. gyógyszerzappának, a kiütés a viszketegséggel együtt teljesen megszűnt. H. S. rendőrm. D.-ben. Drbja 1 kor. (15%-os) és 250 kor. (35%-os, legerősebb alak). Hozzá tartozik a Zuckooh-szappan (enyhe) 1 kor. és 250 kor.

Eperjesen valódi Kovaliczky Pál gyógyszerárban.

1883—1910. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az Eperjesi Bankgyűlés végrehajtónak *Dudás János* végrehajtást szenvedők elleni 5000 kor. tőkekövetelés és jár iránti végrehajtási ügyében, az Eperjesi Bankgyűlés felhataloltá látván, az eperjesi kir. törvényszék és járásbíró-jelületén lévő:

- a nagysárosi 363. sz. tjkvben A. 4. 5. sor., 1437. és 2269. hr. sz. B. 12. alatt *Dudás János* nevében álló szántókra 102 kor. 40 fill. kikiáltási árban;
  - a nagysárosi 2189. sz. tjkvben A. I. 1., 2. sor., 4643/b. és 2189/b. hr. sz. a. foglalt, B. 1., 2. alatt *Dudás János* és neje sz. *Lukács Anna* nevében álló szántókra 683 kor. 20 fill.;
  - a nagysárosi 255. sz. tjkvben A. 4. 3-9. sor., 642., 2200., 2198., 2267., 2436., 3354., 3764. hr. sz. szántóknak B. 10. 16., 18., 19. a. ugyanazok nevében álló jutalékára 309 kor. 20 fill.;
  - a nagysárosi 444. sz. tjkvben A. 4. 1-3., 4-7. sor., 1435., 2249., 2268., 4473., 4507., 4701. hr. sz. szántóknak B. 6., 12., 14., 15. a. ugyanazok nevében álló jutalékára 166 kor. 20 fill.;
  - a nagysárosi 447. sz. tjkvben A. 4. 1. sor., 1439. hr. sz. alatt foglalt szántónak B. 4., 10., 12., 13. alatt ugyanazok nevében álló jutalékára 41 kor. 90 fill.;
  - a nagysárosi 1313. sz. tjkvben A. 4. 2., 3. sor., 2269., 780. hr. sz. a. foglalt, B. 1., 2. alatt ugyanazok nevében álló szántókra 124 kor. 30 fill.;
  - a nagysárosi 1571. sz. tjkvben A. 4. 1. sor., 2564. hr. sz. alatt foglalt szántónak B. 2. alatt *Demcsák Mátyás* nevében álló jutalékára 10 korona kikiáltási árban az újabb árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1910. évi november hó 10-ikén d. e. 10 órakor Na ysáros község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul eladatni nem fog.
- Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 100 kor. készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezehez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál való előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni és a bánatpénzt a Vh novella 25. §-a értelmében kiegészíteni.
- Kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.
Eperjesen, 1910. augusztus 6.

Unger Geiza,
kir. tvszéki bíró.

A kiadmány hitelül: *Tarday József*, kir. t. tkvvezető.

Dr. Halász-féle „SANITOL“

száj- és fogápoló-szerek.
Minden eddig létezőnél tökéletesebb és megbízhatóbb szerek,

melyek a legújabbban megállapított tudományos és klinikai vizsgálatok alapján egyedül sikeres és helyesnek talált alapelvek szerint készülnek. Használati utasítás szerint eljárva, a fogakat megvédik a romlástól. Végtelen kellemes szájiz. Ideálisan tiszta száj és fogak.

Megfizethetetlen előnyük,

hogy rendszeres használat mellett megvédnek a heveny-fertőző betegségektől (vörheny, kanyaró, torokgyík stb.) és azért gyermekek részére már ez okból is különösen alkalmas használatuk. Ideális szép és jó fogkefék. Kaphatók használati utasítással.

PÁLESCH ÁRPÁD úr droguériájában, Eperjesen.

Nagy üveg szájjvíz 2 kor., kis üveg 1 kor. 20 fill.
Fogpor 1 kor. Fogkefe 1 kor. 40 fill.

„Hatása savkötő és fertőtlenítő, eltávolítja tehát nemcsak a bőrbetegségeknek alap-okát hanem keletkezésüket is megszünteti.“ Így ír dr. W. orvos úr az *Ekcema*,

vérkeelés

bőrvizketegség stb. bajokról, és azok megszüntetéséről a **Zucker-féle szab. gyógyszerzappan** által, darabja 1 kor. (15%-os) és 250 kor. (35%-os, legerősebb alak). Hozzá tartozik a **Zuckooh-Crème**, 125 kor. és 250 kor., továbbá a **Zuckooh-szappan** (enyhe) 1 kor. és 250 korona.

Eperjesen valódi **Kovaliczky Pál** gyógyszerzartárban.

A Szebeni-út 30. szám alatti ház és kert

elköltözés folytán szabad kézből eladó. :: Bővebbet ugyanott.

Hirdetmény.

A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet egy 25-30-éves, egyedül álló, magyarul is jól tudó

gazdasszonyt

keres, a ki az Erzsébet-árvaházban a háztartási teendőket (főzés, takarítás, mosás stb.) végezné és e teendőkre az árvaházban levő 12-évesnél idősebb leányokat is megtanítaná.

Fizetése — a leányokéval egyenlő teljes ellátáson kívül — havi 30 korona.

Ajánlkozni lehet 1910. szeptember 1-jéig a nőegylet elnökénél, *Kösch Árpádné* úr-asszonynál.

A megválasztandó gazdasszonynak 1910 évi szept. 15-ikén, esetleg okt. 1-jén kell a helyét elfoglalni.

Faragó József, titkár.

Soha többé!

szappant nem cserélek, mióta a *Bergmann-féle Steckenpferd-Lilientejszappant* (védjegye: nádparipa) *Bergmann és Társa* Elba melletti tetscheni gyárából használok, mivel egyedül ez az összes gyógyszerzappanok között a leghatásosabb szeplők ellen s szép, puha és lágy arczbőr ápolására. Darabja 80 fillér. Kapható minden gyógyszerzartárban és droguériában.

Ein Wink für unsere Frauen!

Wollen Sie mit geringem Koitenaufwand wirklich gelchmackvoll und vornehm gekleidet sein?
Wollen Sie Ihre Toiletten nach den tadellos sitzenden Wiener Schnittten, die einzeln genau für Ihr persönliches Maß angefertigt werden, zu Hause selbst herstellen, so abonnieren Sie die „WIENER MODE“, die auch als Hausfrauenzeitung eine erste Stelle errungen hat und durch ihre leicht nachzubereitenden Vorlagen für Handarbeiten ein Lieblingsblatt der Frauenwelt geworden ist.

Ein Probeheft erhalten Sie auf Wunsch vom Verlage kostenfrei zugeandt.
Abonnements zum Preise von Mk. 2.80 = K 3.30 das Quartal übernimmt jede Buchhandlung.

Verlag der „Wiener Mode“, Wien VI/2.

Minden nő szeret

hatalmának, vagyis szépségének fenntartására áldozni és helyesen teszi, hiszen azért nő, hogy szép legyen. Az elcsúfító vörös orr, szeplő, májfoltt, mitesszer, pattanás, ráncok, foltok, minden arczisztatlanság és bőrhány eltávolítása kötelessége a nőnek, vétek volna rút arczczal élni, ha van megbízható tökéletes szer, mely szépséget teremt. Általában a legjobban szeretik a *Kriegner-féle szépség-szereket*, és pedig az

AKÁCIA-KRÉM, mely 2-3 nap alatt minden szépséghiányt gyökeresen eltüntet, teljesen ártalmatlan, fehérít, hidrat, simít és szépsít.

AKÁCIA-SZAPPAN kellemes, tartós és fűtő.

AKÁCIA-PUDER védi a bőrt a nap és szél befolyása, valamint arczisztatlanságok ellen.

A ki ezeket a szereket használja, annak nem kell vénüléstől tartania, szépségének hatalmát megtartja a legmagasabb korig. Kaphatók az összes droguériákban. Postai szétküldés naponta.

KRIEGNER-gyógyszerzartár

Budapest, *Kalvin-tér*. (Baross-u. 2.)

Árjegyzékek, üzleti számlák, levélpapírok, borítékok, értesítő- s intőlevelek, címkek, bárczák, üzleti könyvek, czégekártyák, levelezőlapok, csomagoló-papírok, reklámczédulák, falragaszok, árúkönyvek, pénzeslevélborítékok, váltóürlapok, zárszámadások, utalványok stb., czégnomással, több színben is.

Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, rovatos üzleti könyvek. Ügyvédek részére mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények és szerződések, óvasok, ügyvédi könyvek stb. Ezek előállításához legújabb betűanyag. Nagy klisé-készlet. Villamos- és benzinmótorerő-berendezés.

KÖNYVNYOMTATÓ-MŰINTÉZET

KÖSCH ÁRPÁD :: EPERJES

PAPIR- ÉS ÍRÓSZER-RAKTÁR

Díszművek, hetilapok, folyóiratok, meghívók, műsorok, tánczrendek, étlapok, szinlapok, eljegyzési és esketési kártyák, névjegyek, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak részére szükséges nyomtatványok izléses és pontos előállítása többszínű, valamint másolónyomással is.

Egyházi, tanügyi, közigazgatási s más hivatalos nyomtatványok raktára. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva. ... Költségvetések — készítenő nyomtatványokról — postafordultával. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik. Előfizetések felvétele bármely hírlapra.

„Három év óta szenvedtem erős, csúnya

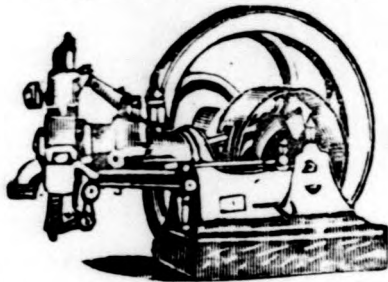
bőrkiütés-

ben. A Zucker-féle szab. **gyógyszappan** háromnapos használata után az eredmény már szembe-tűnő volt. A pikkelyek beszáradtak s újak nem keletkeztek. Két darab elhasználása után bőröm teljesen tiszta volt. P. N., Crefeld." Darabja 1 kor. (15%-os) és 250 kor. (35%-os, legerősebb alak). Hozzá tartozik a **Zuck-osh crème** 125 kor. és 250 kor.; továbbá a **Zuck-osh szappan** (enyhe) 1 kor. és 250 kor.

Eperjesen valódi **Kovaliczky Pál** gyógyszer-tárában.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert, legjobb gyártmányú **benzin-, nyersolaj-, gáz-, petroleum-motorokat és lokomobilokat,** valamint **szívógázmotorokat.**

Meglepő ujdonság!
EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő óránként **csak 1 fillérbe** kerül.

Vezérképvislet:
Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. sz. :: Telefon 12-91.
Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.
A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, máj-bántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.
Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító **beuészölési szer** köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.
Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és a lasára úgy gyermekek, mint felnőttek számára.
Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.
Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.
Fő-üzemtelek:
Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9.
Vidéki megrendelések naponta posta-utánveti mellett teljesíthetnek.
A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy **Eperjesen, Fő-utca 125. sz. a. (Elszáz-házban) fióküzletünket megnyitottuk,** hol miskolczi gyárunkban történendő tisztítás **vegytisztításra és festésre** mindennemű női- és férfi-ruhákat, szövet-, selyem- és szőrme-árúkat, függönyöket, kézimunkákat, szőnyegeket, egyenruhákat stb. **Gőzmosásra** gallér-, kézelőket és férfi-ingeket. — Gyárunk a gépipar legújabb vívmányaival lévén felszerelve, abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a t. közönség legkényesebb igényeit is — mérsékelt árak mellett — gyorsan és pontosan kielégíthetjük. ■■■ Vállalatunkat szives pártfogásába ajánlva, vagyunk teljes tisztelettel

<p>FIÓKÜZLETEK: Miskolcz, Hunyady-utca 7. Deák-utca 6. Eger, Fő utca 10. Szatmár, Kőlcsey utca 14.</p>	<p>≡ „KRISTÁLY” ≡ VEGYTISZTÍTÓ-, RUHAFESTŐ- ÉS GŐZMOSÓ-GYÁR :: :: MISKOLCZ.</p>	<p>FIÓKÜZLETEK: Nagyvárad, Szt.-János-u. 2. Debreczen, Piacz-utca 12. Beregszász, Kálvin-tér. Eperjes, Fő utca 125.</p>
---	---	--

SÁROSVÁRMEGYEI KALAUZ

legújabb, 1910. évi kiadása 356 oldal terjedelemben, a vármegye s Eperjes térképével. Ára 5 K. Vidére 5 K. 30 f. beküldése ellenében bérmentve. Kapható Kósch Árpád könyvnyomdájában.

HAMBURG-AMERIKALINIE

Közvetlen német posta és gyorsgőzösszolgálat.
Személyszállítás
(kajút valamint fedélközutasok)
világ minden részébe
főképpen a következő vonalakon
Hamburg-Newyork
Hamburg-Argentína | Hamburg-Mexiko
Hamburg-Brasília | Hamburg-Afrika
Hamburg-Canadá | Hamburg-Anglia
Hamburg-Cuba | Hamburg-Francoisország

Szórakozó és üdülő utazások a tengeren.
A sikeres 13 napos „Meteor”-utak Drontheimig, északi utazások Izlandig, az északi fokra és Spitzbergakra, utazások híres fürdőhelyekre, Angliába, Irlandba és Skoziába.
Prospektusok ingyen és bérmentve.
Abteilung Personenverkehr, Hamburg.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 66,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobilok és cséplőgépek, benzinmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, löhercséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszalógépek, marokrakó- és kéveköltő-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, kukoricza-morzsológék, szecska-vágók, répavágók, darálók, őrlőmalmok, egyetememes aczélekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

MINDENÜT KIPRÓBÁLD!

JOLJÁR
HA VALÓDI
PALMA KAUCSUK SAROK
VAN CIPŐJÉN DE
ROSSZULJÁR
HA NEM ÜGYEL A
VÉDJEGYRE
! TESSÉK KIPRÓBÁLDNI!

Oszti trágyázás!

Valódi védjegyű **THOMAS-SALAK**
a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti olomzár van rajta.

Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva.

Óvakodjunk a hamisítástól!

Thomasschlacke

Kalmár Vilmos a Thomasphosphatfabriken, Berlin
≡ **vezérképviselője** ≡
Budapest, VI., Andrásy-út 49. sz.

■ **Képviselőt és raktár: Weiser Ede, Kassa.** ■

F

CARL KRONSTEINER-féle,
az idő viszontagságainak ellentálló, mész-50 színárnyalatban, kilója 24 fillértől feljebb.

Façade-festékek

Törvényileg védve.
Évtizedek óta a legjobban bevált és minden utánzatot felülmul. Egyedül czélszerű mázolányag már festett façadeokon.
Mintakönyv és ismertetés ingyen s bérmentve. **Carl Kronsteiner, Wien, III., Hauptstrasse 120.**
Raktárak minden nagyobb városban.

Email-façade-festékek

szint nem enged, egyszerű mázólassal fed, előmázolás nélkül is emailszerű keménységet ad, csak hideg vízzel keverve lesz használatra kész; antiszeptikus, mérlegmentes, likacsos. Ideális máz belső helyiségek, faépitmények, még be nem mázolt épülethomlokzatok, nyaralók, kertészek stb. átfestésére.
Kapható minden színárnyalatban és m²-je 5 fillérbe kerül.

Nyomatott Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetében, Eperjesen.